

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena :
 Na celý rok 4.- koruny.
 Na pol roka... .. 2.-
 Na štvrt' roka 1.-
Jednotlivé číslo 8 hal.

Hlavný redaktor :
Dr. ALEXANDER ERNSZT
Zodpovedný redaktor :
JÁN BARTOS, krajinský vyslanec
 Za vydavateľstvo zodpovedný :
JÁN MOLNÁR, pápežský prílát

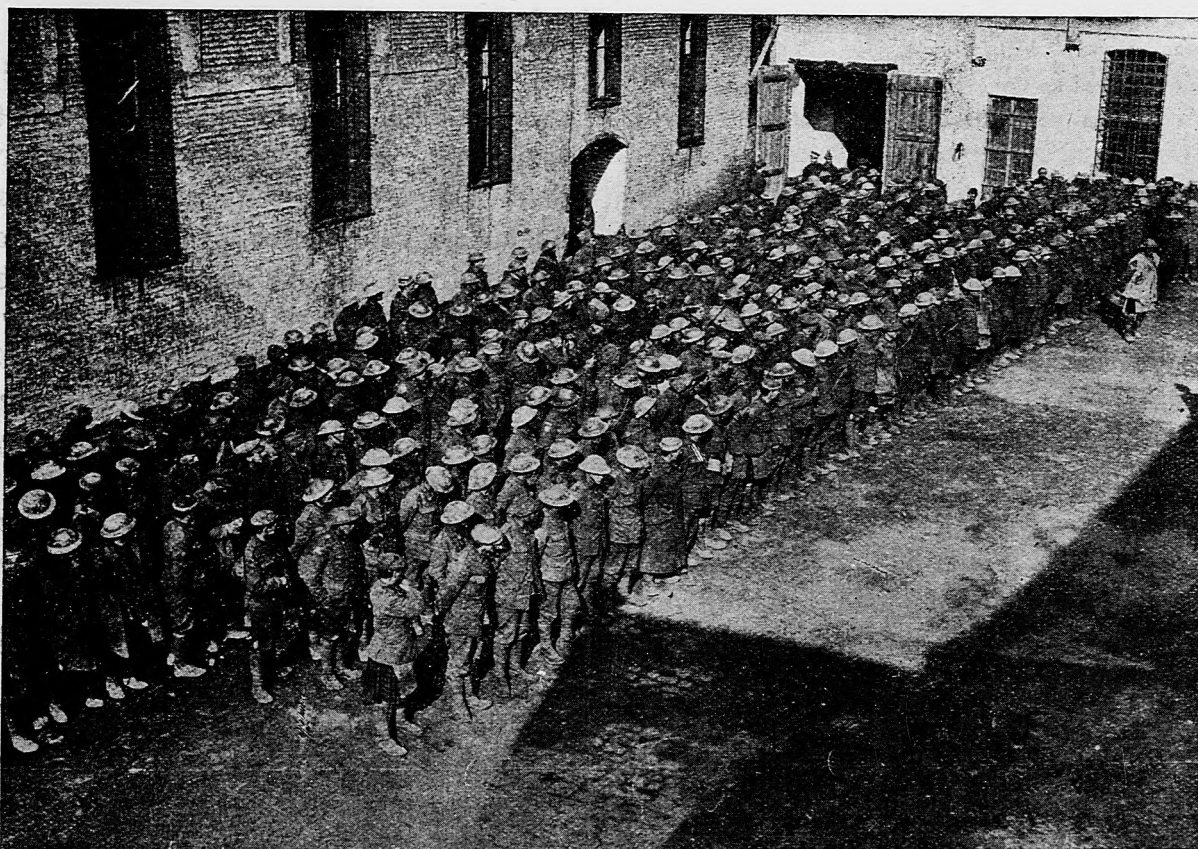
Redakcia a vydavateľstvo :
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám
 sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Otvorme naše oči!

Rád by som šiel do každého domu nášho
 pospolitého ľudu, zvlášte v nedelu popoludni
 pri bráne na lavičke pod oknami rád by som

velmi je potrebné, aby každý občan dokonale
 znal a zreteľne videl, čo sa robí v tej krajinskej
 politike.

My, totižto kresťanská ľudová strana, ne-
 priatelia sme boli Tiszovej tyranskej vlády, bo

Zo západného bojišťa. — Anglickí zajatci.

si posedel s našimi dedinskými spoluobčanmi,
 aby som im rozpovedal, čo sa v našej krajine
 robí. To, čo vôbec politikou menujú, je včul u
 nás natoľko pomútené, že jednoduchý človek
 sa v tom ani nevyzná, kdežto práve prítomne

ten spôsob, akým táto vláda a jej prívrženci
 spravovali krajinu, Uhorsko priviedol na kraj
 priepasti. Tiszovci zhubili mravy voličov pri
 voľbách. Tiszovci na krajinu slobodne pustili
 bandy panamistických pijavíc. Tiszovci zcela

utlačili malých ľudí a prabohatiermi urobili válečných liferantov. Tiszovci tyranskou svevolou pošliapali slobodu parlamentu. Tiszovci nečinne hľadeli na všetky ohavné zneužívania bohatierov, za chudobu ale neurobili ani najmenšieho. Pod panovaním Tiszovcov ztuchneli bankári, fabrikanti, liferanti pre armádu, do najväčšej biedy ale upadly nešťastné obeť svetovej vojny: zmrzačení invalidi, válečné siroty a vdovy. Pod Tiszovou vládou verejná správa krajiny stala sa kortešačským prostriedkom pracovnej strany a pri udeľovaní válečnej podpory, nie to bolo smerodajné, kto je opravde odkázaný na tú podporu, lež kto sa sľubom zaviazal pracovnej strane a kto kurence, vajcia, hus, kačicu, múky alebo čo iného vedel doniesť notárovi. *Tiszovci každým prostriedkom snažili sa ďalej udržať terajšie do neba volajúce hrozné pomery, ešte vôli kráľa sa sprotivili, keď sa jeho veličenstvo vyslovil, že práva udeľí ľudu Uhorska.*

Bieda, politické otroctvo, neludské zaobchodenie s obecnstvom, zneužívania na obore verejnej správy, hlboký smútok po všetkých stranách a všeobecné rozhorčenie sú ovocia Tiszovej doby.

Neni v krajine jedného statočného človeka po dedinách, hospodára, robotníka alebo priemyselníka v mestách, ktorému by volačo dobrého bola urobila Tiszová mungovská spoločnosť.

Len prirodzená vec je, že kresťanská ľudová strana, ako kresťanských pracovných tried politická obrana, s vynaložením všetkých svojich síl neohrozene bojovala proti hriechom Tiszovej vlády.

Múdrost kráľa nahliadla pravdu kresťanskej ľudovej strany a s ňou spojených stránok opozície a preto s kormidla krajinskej správy odstránil Tiszovu vládu.

Mungovci včul sta neverná zlá čelaď hubujú, ako zbesnení. Tí, čo behom sedem rokov mali dosť príležitostí prekaziť všetko zlé a do života uviesť dobré, cez tých sedem mungovských suchých rokov zanedbali všetko, čo by ku blahu slúžiť bolo mohlo krajine a spáchali tisíce a tisíce zlých a záhubných vecí. Predsa ale nastydia sa vystatovať a vykrikovať, ako na tržišti flaniarky. Starých hriešnych politikov pracovnej strany neslobodno viac pripustiť ku verejnej správe, bo vtedy na vnivoč vyjde krajina.

Tiszova banda sa teraz bojí, že politika novej vlády na zkažu bude kresťanstvu, štátu a zvlášte uhorskému kmenu. Krajinskí vyslanci pracovnej strany, ktorých tvár zrejme prezradzuje, že ich kolíska stála v Haliči, všestranne natisajú sa, ako nenajati obhájcovia kresťanstva a strednej triedy. **Títo mungovskí kóšer-tatkovia vlasti najväčší nepriatelia sú rozšírenia práv ľudu, ktoré kráľ súrne a rozhodne rozkázal.** Ako vôbec známo, u nás už tak stoja veci, že pri rozšírení volebného práva len kresťanský ľud môže ku volačomu prijsť, bo židia už i tak všade majú ich práva a všetko. Toto nech si dobre rozvážia nadovšetko tí naši spoluobčania po dedinách, ktorí nevedia, čo sa v krajine robí a za každej príležitosti vyslovujú sa proti všeobecnému volebnému právu.

Keď pri voľbách ozve sa celý ľud Uhorska, keď milióny hospodárskeho ľudu rozhodnú nad tým, kto ich zastupovať má v parlamente, **vtedy trpký osud dedinského ľudu len skoro obráti sa k lepšiemu.**

Pohliadnime len, o čom bude reč v budúcom parlamente? Nový parlament nad tým musí rozhodnúť, ako majú byť vyplatené trovy svetovej vojny a kto ich má platiť. Jestli poľní hospodári, robotníctvo, priemyselníci, malí úradníci, jedným slovom pospolitý ľud nebudú mať ich zastupiteľov v parlamente, *vtedy Tiszova banda všetky trovy svetovej vojny uvalí na chudobnejší ľud.* Jestli ale oproti tomu pospolitý ľud uplatní svoju vôľu pri voľbách, *vtedy ku zakrytiu trov svetovej vojny zodpovedné dane vyhodí na bohatierov a v prvom rade na tých, čo pri válečných lifrovaniach zarobili milióny a milióny.* Toto žiada kresťanská ľudová strana a z tejto príčiny je osvedčeným nepriateľom ďalšieho panovania Tiszovho.

Čo chce nová vláda?

Panovanie demokracie!

Čo to znamená po slovensky? Demokracia znamená panovanie ľudu. Keď žiadame demokratické zariadenie, *vtedy vo verejnom živote zodpovedné miesto zabezpečiť chceme ľudu.* Kresťanská demokracia to chce, aby na každé miesto dostal sa čo najschopnejší človek a aby pôvod z chudobného rodu pred nikým a nikomu nebol na prekážke dosiahnuť najvyššie miesto, kde účinkovať môže ku blahu krajiny. Demo-

kracia to znamená, aby vláda pracovala za blaho každého, teda k dobrému všeobecne, a nielen dakolko jednotlivcov. Demokracie hlavnou podmienkou je sloboda. Demokracia miesto utláčania ľudu, chce jeho blahobyť. Demokracia zodpovednosť žiada od jedného každého. Parlament ducha demokratického nebol by blhovým divadlom politických pajácov, lež pravým zastupiteľstvom záujmov statočného občianstva a robotníctva.

Demokracia chce blaho malých ľudí.

Demokratické parlamenty spravodlivo vyrubujú dane, prevádzajú dobrú verejnú správu, starajú sa o zem obrábajúci, vo fabrikách ťažko pracujúci ľud, dávajú pozor na zdravie ľudu a peniaze krajiny obracajú na ľud osožné veci, jedným slovom *utvorujú dobročinné ustanovizne a podporujú pokrok.*

Jestli kresťanské spoločenstvo prospievať chce v tejto krajine, bezodkladne musí sa pripojiť ku prúdu demokratickému, bo aj v tom páde, keby sa od neho odľahovalo, toto bude smerom budúceho vývinu sveta.

Kresťanská ľudová strana iným stranám nemôže prepustiť ten zástoj, aby jedine ony chcely pokrok krajiny a uplatnenie ľudu.

Vyslanci kresťanskej ľudovej strany v parlamente boli vždy verní bojovníci zdravého a statočného demokratického smeru. Od širokých vrstiev ľudu so všetkým právom očakávame, že v politike aj ony zaujmú stanovisko slobody. **Pri rozhodnutí všetko od toho bude závisieť, pri urne hlasovania koho rukám odovzdá ľud moc politickú.**

Ľudia, rozpomeňte sa na mnohé trpké pamiatky zašlých časov; občania, dívajte sa na to, čo sa prítomne v krajine robí a dľa vášho úsudku rozhodnite nad budúcnosťou.

Kresťanskú ľudovú stranu, túto jedinkú kresťansko-demokratickú stranu máte spraviť mohutnou, aby preporodiť sa mohlo nové kresťanské Uhorsko.

Za Boha, kráľa a vlast, týmto nápisom ozdobená je zástava kresťanskej ľudovej strany, keď pri nej verne vytrváme, nebudeme zahanbení!

Kresťania katolíci, organizujte Katolícku Ľudovú Jednotu!

Porady kresťanskej ľudovej strany snemovej.

V pondelok, 2. júla večer o 7. hodine kresťanská ľudová strana snemová vydržovala poradu, ktorej predsedal pápežský prälát Ján *Molnár*. Predmetom porady bola otázka pofažná na vyvolenie predsedu a konštituovanie snemovne. Porada v známosti vzala zprávy predsedajúceho a podpredsedu Jána *Molnára*, ako aj krajinských vyslancov Georga *Szmrecsányiho* a Karola *Huszára* splnomocnila, aby stanovisko kresťanskej ľudovej strany snemovej, na vedomie dali iným stránkam vládu podporujúcim.

V porade v útorok, 3. júla večer o 7. hodine vydrživanej kresťanská ľudová strana snemová zaoberala sa s kandidáciami členov do výborov z príležitosti zahájenia V. sessie snemovne. Jednohlasným uzavretím porady kandidovaní boli: Karol *Huszár* za zápisníka snemovne; Ján *Bartos* a Štefan *Haller* do výboru obchodu; Mikuláš *Zboray* do výboru immunity; Karol *Huszár* do výboru delníckych záležitostí; Ján *Molnár* a Alexander *Simonyi-Semadam* do výboru verejnej výučby; Ján *Zelenyák* do výboru posúdenia zápisnice; Ján *Molnár* a Georg *Szmrecsányi* do výboru finančných záležitostí; Koloman *Brestyenszky* do účty skúmajúceho výboru; gróf Béla *Seherr-Thoss* do výboru obrannej sily; Ján *Frey* do výboru finančných záležitostí; Karol *Huszár* do výboru zaklučených účtov; Mikuláš *Zboray* do stáleho výboru inkompability; Štefan *Haller* a Anton *Beskid* do výboru orby; Ján *Molnár* do výboru hospodárstva; Alexander *Simonyi-Semadam* do výboru pravosúdia; Ján *Frey* do výboru petícií; Anton *Beskid* do výboru vystahovalectva; Alexander *Simonyi-Semadam* do výboru knižnice; Georg *Szmrecsányi* do výboru verejného hospedárstva; Štefan *Haller* do výboru verejnej správy; Georg *Szmrecsányi* do obchodnej rady.

Z krajinského zákonodarstva.

Voľba nového predsedníctva.

Ponevác predsedníctvo snemovne zadakovalo, v snemovom zasadnutí, vydrživanom 3. júla, za predsedu snemovne pracovná strana 188 hlasmi vyvolila doterajšieho podpredsedu Karola *Szásza*. Kandidát stránok vládu podporujúcich Ján *Tóth* dostal 138 hlasov.

Keď vyvolený predseda zaujal predsednícky stolec, prečítaný bol kráľovský reškrípt, ktorým jeho veličenstvo zakľúčil IV. sessiu a zahájil V. sessiu snemu.

Zatým nasledovala voľba podpredsedov, major-domusa a zápisníkov. Za podpredsedov vyvolení boli: Elemér *Simonsits* a Béla *Scitovszky*, za major-domusa Jozef *Angyal*; za zápisníka z kresťanskej ľudovej strany vyvolený bol Karol *Huszár*.

*

Snemovňa veľmožov 3. júla vydržovala zasadnutie, v ktorom prečítaný bol kráľovský reškrípt o za-

klúčení IV. a zahájení V. sessie zákonodarstva. Zatým nasledovala volba major-domusa a zápisnikov snemovne veľmožov.

Noví föiispáni.

Úradný list 7. júla uverejnil menoslov nových föiispánov, dľa ktorého vymenovaní sú do stolice:

Orava: Georg Bulla, statkár, föiispán na odpočinku.

Tekov: Edmund Beniczky, bývalý krajinský vyslanec.

Ostrihom: Kornel Kobek, statkár, kraj. vyslanec.

Liptov: Egon Rakovszky, statkár.

Novohrad: gróf Štefan Majláth, statkár.

Spíš: barón Tibor Mariassy, ministerský pomocný tajomník.

Trenčín: Ladislav Mednyánszky, statkár.

Turiec: dr. Móric Tomchányi, statkár, ministerský tajomník.

Zvolen: dr. Koloman Darányi, statkár, stoličný hlavný notár.

Udalosti svetovej vojny.

Ruské bojište. O udalostach ruského bojišta z tlačového válečného stánu oznamujú:

V Haliči činnosť delostrelectva sa zvýšila a viditeľne vyvinuje sa nová bitka. V protive so svojimi predošlými offensívami Rusi teraz po niekoľko dňovom boji pechoty držali prestávku, aby si oddýchli. Že čo ich ku tomu prinútilo, to sa prirodzene nedá ustáliť. Z istých príznakov však predsa môžeme uzatvárať na nasledovné príčiny: Svoje útočivé čaty Rusi, tak sa zdá, s opravdovou Brusilovou nešetrnosťou hodili do boja a tieto divisie natoľko zredly, že ich bolo treba doplniť. Aj ruské delostrelectvo iste potrebuje prestávku v boji, aby si doplnilo muníciu, ktorú v prvé dni offensívy tak márnopotratne mrhalo. Konečne neni vytvorené, že vôľa čiat k útokom následkom nepatrných zdarov a následkom každú mieru prevyšujúcich ztrát dáko oslabla. Ruské vojenské vodcovstvo primerane ku malému frontu armády neobyčajne veľké množstvá pustilo do boja. Dľa výpovedí zajatých dosiaľ ustáľili sme, že sa útokov zúčastnilo 18 ruských divísií. Tieto sú nasledovné: dve divisie gardy, tri divisie fínskych strelcov, jedna divisia sibírskych strelcov, jedna kombinovaná divisia sibírskych strelcov, deväť divísií a konečne pohraničné stráže divisie zpoza rieky Amuru, ktoré sú veľmi miešané mongolskými žívlami a patria medzi najlepšie útočiace čaty Ruska. Rusi ani touto obrovskou silou nevedeli prelomiť náš front. Mimo toho ich tiež nie značné zdary na počiatku offensívy pri Brzežanoch naším zdarným protiútokom sme zmarili. Práve pre všetko toto je veľmi charakteristické, že terajšia ruská armáda, ktorá svojou offensívou mala obľahčiť polozenie na všetkých ostatných bojištach ohrožovaných spojencov Ruska, pred započatím novej offensívy musela si dlho oddychovať. Pred našimi posíciami pri Brzežanoch ostalo ležať 13 tisíc mrtvých Rusov. V posledných bojoch úplne zničených bolo 9 ruských divísií a z našej strany zvlášte

vyznačily sa nasledovné hrdinské pluky: 65. miskovský, 23. zomborský, 19. rábsky, 83. sombathelský a 308., 309., 310. honvédske pluky.

Rusi aj proti karpátskemu frontu chystajú sa ku offensive, zsravnak aj na fronte rumunskom, kde pri rumunských čatách zdržuje sa aj rumunský kráľ Ferdinand v sprievode početných francúzskych a anglických dôstojníkov.

Talianске bojište. Všetky útoky Talianov proti našim frontom zdarne odrážajú naše hrdinské čaty. O hrozných ztratách talianskej armády dľa luganskej zprávy taliansky časopis «Popolo d'Italia» uverejňuje článok z pera vydavateľa časopisu, ktorý uznáva, že z tej talianskej armády, ktorá v lete r. 1915. s 800.000 chlapmi tiahla do boja, žije už len niekoľko ľudí. Toto tvrdenie, keď ho človek ani neberie doslovne, je dôkazom tých výpočtov rakúsko-uhorského vojenského vodcovstva, ktoré celú ztratu talianskej armády od počiatku vojny odhadujú asi na 600.000 ľudí.

Západné bojište Nemcov proti Francúzom a Angličanom. V neprajnom počasí na západnom bojišti minulého týždňa panovala len mierna činnosť. Nemecké čaty pri Aisne zajaly väčší počet Francúzov a Angličanov.

Zprísnený boj podmorskými loďami.

Berlin, 6. júla. Wolffova kancelária oznamuje: Naše podmorské lode na Atlantickom oceáne a na Ladvom mori novšie potopily 18 parníkov, 6 plachtových a 3 rybárske lode so súhrnným obsahom 53.000 tún.

Dľa dosavadných zpráw už teraz môžeme vidieť, že výsledok našich podmorských lodí v júli značne prevyší ich výsledok v máji a v júni.

Šéf admirality.

Zprávy zahraničné.

Všeobecná amnestia v Austrii.

Jeho veličenstvo kráľ na rakúskeho ministrapredsedu upravil rukopis, v ktorom z príležitosti narodenín následníka trónu oznamuje všeobecnú amnestiu. Jeho veličenstvo túto všeobecnú amnestiu odôvodňuje smierlivosťou, ktorú kladie nad každú politiku zášti a trestu. Vo vnútri štátu — má panovať duch smierlivosti a žiadostam ľudu treba vyhovieť smelosťou, nahliadnutím a vzájomnou ochotnosťou. Rukopis jeho veličenstva vo viedeňskych politických kruhoch vzbudil mimoriadny ruch, zvlášte preto, bo následkom amnestie aj český vyslanec Karol Kramar, ktorého 3. júna r. 1916. odsúdili na smrť a jeho trest 4. januára roku 1917. zmenili na 15 rokov žalára, teraz tiež bude pustený na slobodu; taktiež aj Ludvik Rašín, Vincenc Červinka a Jozef Zamazal, ktorí spolu s Kramarom boli odsúdení na smrť a ktorých trest z milosti tiež bol zmenený na ťažký žalár. Pravota proti Klofáčovi následkom amnestie tiež bude zastavená, ba Klofáč ešte i svoj vyslanecký mandát bude môcť podržať, kdežto Kramar utratí aktívne volebné právo.

Česká otázka v rajchsráte.

Minulé dni bývalý minister landwehru generáloberst *Georgi* na zasadnutí imunitného výboru posvietil na chovanie sa jednotlivých českých čiat na bojišti a predniesol pohľadom na toto smutné dáta. Generáloberst *Georgi* mal najlepšiu príležitosť posúdiť bojachtivosť a vlastenecké oduševnenie rôznych väčších-menších vojenských oddielov, jeho posudzovanie spočíva na základe hodnoverných úradných zpráv. Počas pojednávania návrhu o dočasnom rozpočte rozvinula sa v panskej snemovni väčšia debatta, počas ktorej zas nastolená bola česká otázka. Gróf *Thun Salm* pripomenul, že vo Francúzsku utvorili českí agitátori «českú jednotu»; pravda nie tým cieľom, aby snahy centrálnych veľmocí podporovali, pripomenul ďalej, že českí dôstojníci Rusku a Srbsku preukazovali vojenské služby, českým vyslancom na oči vyhodil, že v čas nebezpečia odopreli štátu potrebné prostriedky a tieto hotoví boli poskytnúť len na ten pád, jestli vláda *Clam-Martinicova*, ktorá všeobecnú úctu zasluhovala, odstúpi. Dvorný rada *Karol Schey* odpovedajúc na reč dra *Forsta* vyhlásil, že rakúski Nemei nedomáhajú sa nadvlády, oni chcú len udržanie celistvosti Rakúska. Položenie Čechov v Rakúsku je také, že nemajú ani najmenej príčiny ponosovať sa a zaoberať sa s myšlienkami odtrhnutia sa od štátu. Professor *Launosch* prízvukoval, že protivy treba vyrovnáť, nie ešte viac priestriť.

Barón *Plener* podrobne zaoberal sa s otázkami, ktoré počas debatty boli nastolené. V Česku panuje také rozčúlenie, že toto budí obavy. Navrhnul, aby dôkazy, ktoré *Georgi* predniesol na zasadnutí imunitného výboru, boli uverejnené. Na konci reči podotkol otázku pokoja prízvukujúc, že národy monarchie už bažia za pokojom a schvaľujú pokojnú politiku ministerstva zahraničia. Udržanie spojenia monarchie s Nemeckom musí byť základom každej akcie v zahraničnej politike. Úlohou našej diplomacie musí byť, aby predstúpila s takými návrhmi, ktoré môžu stáť trvanlivý pokoj zabezpečiť.

Nemecký cisársky pár v Laxenburgu.

Nemecký cisársky pár 6. júla predpoludním o 9. hodine prišiel do Laxenburgu. Kráľ *Karol* s kráľovnou *Zitou* krátko pred 9. hodinou prišli na nádražie vítať svojich vysokých hosťov. Keď vlak nemeckého cisárskeho páru prijachal na nádražie, cisár *Vilhelm* už zo dvier salónneho vozňa kýval nášmu kráľovi. Po sasadnutí s vlaku kráľovské páry sa pobožkaly a vzájomne predstavily si sprievody. Kráľ, kráľovná a cisárski hostia potom vyšli na námestie pred stanicou a vysadli na koče. Shromáždené obecenstvo s jasotom vívalo vysokých hosťov. Ľudia máchali klobúkmi a ručníkmi. Pred koče dvoch panovníckych párov obecenstvo sypalo kvety.

Óvácie na celej ceste sa opakovali. Keď koče prišli pred kaštieľ, hlavný dvorný majster knieža *Hohenlohe*

privítal cisára a cisárovnú. Kráľ *Karol* a kráľovná *Zita* odprevadili ich na prvé poschodie, kde ich privítali dvorní vysokí hodnostári. Odtiaľto prešli do starého kaštieľa, kde sa cisársky pár ubytoval.

Krátko po príchode nemecký cisár na osobitom výsluchu prijal spoločného zahraničného ministra grófa *Czernina*, potom uhorského ministrapredseda grófa *Esterházyho*, rakúskeho ministrapredseda *Seidlera*, predsedu rakúskej snemovne veľmožov knieža *Fürstenberga* a tajného radcu grófa *Jána Wilczeka*. Audiencie trvaly do štvrt na 12. hodinu predpoludním.

O poldvanástej kráľ *Karol* navštívil cisára *Vilhelma*, s ktorým spolu na automobile zaviezol sa do *Badenu* na hlavné veliteľstvo armády. Tu sa nemecký cisár s kráľom *Karolom* utiahol do pracovne jeho veličenstva, kde sa radili a ku tejto porade pozvali aj náčelníka generálneho štábu *Arza*. Potom jeho veličenstvo cisárovi *Vilhelmovi* predstavil triednych náčelníkov hlavného veliteľstva armády. Dvaja panovníci v *Badene* ostali do poludnia a potom sa vrátili do *Laxenburgu*, kde dva panovnícke páry spolu raňajkovaly.

Ku počte nemeckého cisárskeho páru popoludní o 1/25. hodine v záhrade kaštieľa bol rodinný olevrant, na ktorom mimo dvoch panovníckych párov boli prítomní vo *Viedni* zdržujúci sa arcikniežatá a arcikňažny. Po olevrante hostia s hosťiteľmi povozili sa po parku kaštieľa a o poldsedmej hodine bola večera, na ktorej bol prítomný aj nemecký veľvyslanec *Wedel* s osobníctvom veľvyslanectva, zahr. minister *Czernin* a ministrapredsedovia dvoch štátov monarchie. Nemecký cisársky pár večer krátko pred 10. hodinou odcestoval do *Berlina*. Ich veličenstvá kráľ *Karol* a kráľovná *Zita* odprevadili ich na nádražie, kde sa dva panovnícke páry čo najvremejšie rozlúčili.

Prvé dva dni ruskej offensivy.

Z novinárskeho válečného stánu oznamujú: Na ruskom fronte boj je v plnom prúde. Rusi ku útočeniu porobili ďaleko siahajúce prípravy. Na priestore, ktorý si vyhládli ku útočeniu, shromáždili veľké množstvo zvlášte dobre vycvičených vojsk: gardové divízie, sibírske divízie a divízie zpoza *Amura*, potom veľké množstvo prístrojov na hádzanie mín a kanónov všelijakého kalibru. Medzi kanónmi je aj jedon železničný kanón najväčšieho kalibru, ktorý ale *volltreffer* jedného nášho mažiara čoskoro urobil bojaneschopným. Na celom fronte Rusi od niekoľko dní vyvíjali živú činnosť. Aby nás o cieľ útočenia zmýlili, na viac časťach frontu sriadili demonštratívny útok. Ale hneď sme boli na čistom s ich cieľom a tak cieľ Rusov sa zmaril. Rusi za miesto prelomenia nášho frontu vyhládli si okolie *Brzežian*. Palba delostrelectva na tomto fronte sa ustavične stupňovala a 29. júna večer zvýšila sa v najsilnejšiu bubnovú palbu. Priestor za našimi posíciami zaplavili plynom. Naše delostrelectvo neostalo dlžné nepriateľovi. Najvyslednejšie bojovalo proti nepriateľským batteriam a ruské zákopy

hneď vzalo pod pustošiacu palbu, akonáhle zbadalo, že sa v nich shromažďuje vojsko. Ruská pechota útok takrečeno nemohla ani začať. Len na dvoch miestach sa pokúsila v noci útočiť, ale našou uzavierajúcou palbou sme ju pristavili.

Dňa 30. júna ráno palba nepriateľa sa ešte zvýšila a popoludní začal sa útok ruskej pechoty od Brzežian a Koniuch na juh a na juhovýchod. Útok našou palbou sme všade odrazili. Pustošiaci palba nášho delostreleca na viac miestach prekazila ruskú pechotu v opustení jej zákop. Rusi večer o 9. hod. 30 min. začali novší útok od Zalošce na severozápad, ale naša uzavierajúca palba aj tento pokus rýchle prekazila. Ten istý osud stihol aj pokus o útok, ktorý Rusi okolo polnoci začali od Brzežian na juh. Tu bez každej delostreleckej prípravy sa pokúsili vytrhnúť zo svojich zákop a napadnúť naše zákopy. Utrpeli ťažkú ztratu a hneď sa museli vrátiť. Nato ruské delostrelectvo zase začalo strieľať a strelba až do 1. júla rána sa ustavične zvyšovala.

Rusi v prvé dva dni Anglickom a Francúzskom nariadenej offensívy utrpeli ťažké ztraty bez toho, žeby svojim útočením boli mohli docieľiť čo aj len najnepatrnejší úspech. Na našej strane bojovali vojaci takmer zo všetkých strán Uhorska, Austrie, Nemecka a Turecka a všetci mali jednaký podiel v odstránení ruských útokov. Ztrata spojencov následkom veľkolepých obranných poriadkov a výtečného spoluúčinkovania, je mimoriadne nepatrná.

Hromady ruských mrtvol.

Berlin, 4. júla. Wolffova kancelária oznamuje: Na východnom fronte už v tretí deň veľkej ruskej offensívy nastala prestávka. Tá nešetnosť, ktorou tu ruské divisie pod vedením anglických a francúzskych dôstojníkov hnali do boja, sotva zaostala za krvavým spôsobom cárskeho válčenia, ba jestli je možné, ešte ho i prevýšila. Početní privedení zajatci boli šťastní, že sa mohli vyslobodiť z tohoto pekla. Zajati jednomyselne hovorili, že napohotove stála jazda, ktorá cúvajúcich pešiakov znova hnala do boja. Dňa 3. júla útoky na celom ruskom fronte zviazly a Rusi len pri Brzežanoch probovali ešte útočiť. Hrúzyplný obraz offensívy na jar roku 1916., keď útočiaci padali na tisíce, sa teraz zopakoval. Neprestajné hádzanie do boja nových síl Rusom tiež neosožilo. Od Brzežian na juh už predpoludním viac silných útokov sa rozpadlo. Proti našim posiciam severne od železničnej čiar Brzežany—Tarnopol mohutná palba kanónov rozličného kalibru popoludní o 1. hodine oživila. Predvečerom Rusi napadli výšiny Brzežian. Jedným zdarom viacnásobnou presilou započatého útoku bolo ruské hniezdo v šírke jednej stotiny, ktoré sme pozdejšie zväčša zas očistili. Na západnom brehu Zlotej Lipy a pri Zvyčine z príležitosti niekoľko našich vytrhnutí do ruských posícii priviedli sme zajatých.

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Hindenburg predpovedá naše víťazstvo.

Viedeň, 3. júla. Z takej strany, ktorá je blízko ku maršalovi Hindenburgovi, sdělili Telegrafickej Kancelárii, že maršall o terajšom položení osvedčil sa nasledovne:

— *Vojnu vyhráme, keď obstojíme voči nepriateľským útokom, kým podmorské lode skončia svoju prácu.* Naše podmorské lode dobre pracujú. Silnejšie kynozia životné podmienky nepriateľa, než sme sa nazdávali. Ani nie v ďalekom čase naši nepriatelia budú prinútení k pokoju. Oni to vedia a preto budú prinútení pokračovať v útočení napriek ťažkej porážke, ktorú pri Isonze v Taliansku, pri Aisne a Arrasi vo Francúzsku tejto jary utrpeli, bárs nakoľko nesľubujú aj výhľad tieto útoky. *Americkú pomoc oni už nemôžu vyčkať. Ale nech prídu aj Amerikáni! Spojenecké armády nemožno poraziť. Nepriateľa dotiaľ budeme biť, kým nahliadne, že sme vojnu vyhrali.* Potom Rakúsko-Uhorsko, Nemecko a Bulharsko dostanú pokoj, ktorý potrebujú v záujme slobodného vývinu svojich síl. Nepriateľ nás niže našej hodnoty oceňoval. Dôveroval vo svojej číselnej prevahe a myslel si, že nás strádania prinútiť ku takému pokoju, ktorý zničí budúcnosť nás a našich dietok. Žiadam si, aby štátnici našich nepriateľov tak nazreli do Monarchie, ako som ja opätovne nazrel. Potom by sa vzdali svojho úmyslu. Z mojej návštevy nesiem so sebou to skalopevné presvedčenie, že spolu ostaneme po víťazné zakončenie vojny. Náš spolok je nepoklátiteľný. Vlády, armády a všetky národy Nemecka a Rakúsko-Uhorska hotové sú bojovať za náš dobrobyt do nekonečnosti, čo by sa čokoľvek stalo.

Zprávy o výhladoch na úrodu.

Z Prešporka oznamujú: Májový mráz spôsobil veľké škody zvláštne v zemiakoch, fazuli a kukurici. Lucerna na niektorých miestach celkom zmrzla. Pšenica je riedka, krátka, pre dlhú suchotu nemôže sa vyvinovať, raž je vôbec slabá, taktiež i jačmeň. Ovos vyvinuje sa na lepšie obrobených roliach dobre. Kukuricu museli na mnohých miestach znovu sadiť. Zemiaky tiež sú biedne. Lúky pre suchotu vôbec veľmi zaostaly, len na málo sena je výhľad. Pastviská sú tiež biedne. Marhuliek je dosť, čerešien ale málo. Slivky sľubujú strednú úrodu. Jablk na niektorých miestach ukazuje sa viac.

Z Baňskej Bystrice oznamujú: Vo zvolenskej stolici na úrodu krmu, zemiakov a zbožia výhľady sú plané. Neskoré mrazy a veľká suchota spôsobili veľmi veľkú škodu vo všetkých zrnovitých a iných plodinách. Ku vynahradeniu sadenia zemiakov upotrebili 400 metrických centov zemiakov. Pre nedostatok krmu a pre neprajné výhľady na úrodu krmu gazdovia prinútení budú predať veľkú čiastku svojho statku.

Z Levoče píše: V spišskej stolici pre neprajné, neobčajne suché, vetristé počasie a neskoré mrazy, na tohoročnú úrodu výhľady sú veľmi smutné. Dobre pre-

zimované jasenné siatiny vôbec veľmi zredly, sú nízke a klasy jasennej raže sú biedne a krátke. Jarné siatiny ťažko zišly, sú riedke a zaostalé, ba veľkú čiastku jačmeňa, raže a ovsu opálil mráz 22. a 23. mája. Na lúkach je tráva riedka, nízka a biedna, na mnohých miestach sa ani neodplatí kosiť. Následkom trvanlivej suchoty nebezpečenstvo hrozí chove statku, ktorý sa v poslednom roku veľmi radostne rozmnožil.

CHYRNIK.

Kráľovský pár v Mníchove. Ich veličenstvá kráľ Karol a kráľovná Zita — ako sme sdělili — 30. júna s veľkým sprievodom prišli do Mníchova. Na nádraží vítali ich kráľ Ludvik s kráľovnou, kniežatá bavorského kráľovského domu a všetky úradné osobnosti. Rakúsko-uhorský vyslanec gróf Thurn-Walsassina s členami čestnej služby do Salzburgu išiel v ústrety kráľovskému páru. V Mníchove na nádraží kráľ Ludvik kráľa Karola viackrát objal a bozkal a kráľovnej Zite bozkal ruku. Dvaja kráľi sadli do jedného a dve kráľovné do druhého koča a za oduševneného oslavovania na skvostne ozdobených uliciach shromaždeného obecnstva zaviezli sa ku kráľovskej palote a išli do trónnej siene, kde ich privítaly kňazky kráľovskej rodiny. Kráľ Karol s kráľovnou Zitou potom šli do paloty Wittelsbach, kde navštívili bavorského kráľa a kráľovnú. Jeho veličenstvo náš kráľ kráľovi Ludvikovi odovzdal veľký kríž rádu Marie Terezie. Z paloty kráľ Karol a kráľovná Zita zaviezli sa na vyslanstvo našej monarchie, kde prijali rakúske a uhorské kolonie. Večer o 1/29. hodine kráľovský pár prijal na výsluchu tam poverených vyslancov, o 9. hodine bola dvorná večera, na ktorej mimo kráľovských párov a všetkých členov bavorskej kráľovskej rodiny boli prítomní zahraničný minister gróf Czernin, dvorní a štátni hodnostári, sprievod a náčelníci vrchnosti. Kráľ Ludvik pripil na zdravie kráľovi Karolovi, načo jeho veličenstvo náš kráľ zdvihol pohár na zdravie bavorského kráľovského páru. Po večery kráľ Ludvik prijal na výsluchu grófa Czernina, ktorý sa už predtým bol radil s bavorským ministerpredsedom a ministrom vojenských záležitostí. Ich veličenstvá kráľ Karol a kráľovná Zita večer o 10. hod. z Mníchova odcestovali do Stuttgartu.

Kráľovský pár v Stuttgarte. Ich veličenstvá kráľ a kráľovná Zita 1. júla z Mníchova prišli do Stuttgartu navštíviť württembergského kráľa Vilhelma a kráľovnú Šarlottu. Na nádraží dva kráľovské páry sa veľmi vrele pozdravily. Pri slávnostnom obede kráľ Vilhelm v mene celého Württembergu pozdravil kráľovských hostov a jeho veličenstvu nášmu kráľovi blahoželal ku skvelým zdarom, ktoré jeho armády vo svetovej vojne dosiahly. Jeho veličenstvo kráľ Karol ďakoval za srdečné privítanie a za blahoželanie. Kráľ Vilhelm kráľovi Karolovi dal veľký kríž vojenského záslužného rádu a kráľovnej Zite rád Olgy a kríž Šarlotty. Kráľ Karol kráľa Vilhelma vymenoval za generála jazdy a kráľovná Zita württembergskej kráľovnej dala veľký kríž rádu Alžbety. Ich

veličenstvá popoludní o 3. hodine odcestovali zo Stuttgartu do Viedne, kam prišli 2. júla ráno o 1/28. hodine.

Saský kráľ vo Viedni. Saský kráľ Fridrich August 2. júla ráno prišiel do Viedne, kde ho na nádraží vital mladší brat jeho veličenstva arciknieža Maximilian.

Bulharský kráľ Ferdinand koncom minulého týždňa prišiel do Garamszentbenedeku, kde v kostole opátstva bol prítomný na službách Božích, vydržiavaných za dušné spasenie posledného kniežata Koháryho. Kráľ Ferdinand navštívil aj Kohárovsú kaplnu v obci Garamkeszi a ešte v ten deň odcestoval ďalej.

Bulharská vláda gyöngyösským pohorelcom poslala 50.000 korún, o čom budapešiansky bulharský hlavný konsul upovedomil ministrapredsedu grófa Mórica Esterházyho.

Ku službe nesúce mužstvo prepustia z armády. Najbližšie vyjde nariadenie vojenskej vrchnosti, aby ku zbrannej službe nesúcich vojakov mužstva, ktorých stav sa počas vojny pravdepodobne nezlepší, definitívne prepustili z vojenskej služby. Vojaci, ktorých stav sa ani nezlepší, ani nezhorší, aj ďalej ostanú v pomocnej službe. Konečne tých, o ktorých lekári ustália, že sa ich stav zlepši, upotrebia pri strážnej službe.

«Želiezka» zrušené. Dávnou, smutnou pamiatkou vojenského života bolo takzvané «krátke železo», ktoré aj vo vojenských piesňach so žiaľom bolo spomínané. Teraz už tak možno hovoriť o ňom, ako o pamiatke, bo rozkazom kráľa Karola aj «krátke železo» je zrušené. Jeho veličenstvo totiž 2. marca zrušil trest «vyviazania» a teraz časopis armády uverejnil nasledovný rozkaz: «Ako doplnok ku môjmu rozkazu z 2. marca r. 1917. nariaďujem zrušenie trestu krátkym železom. Baden, 19. júna 1917. *Karol*, vl. r.»

Obmedzenie vývozu liptovskej bryndze. Na zasadnutí oddelenia budapešianskej obchodnej komory pre verejné stravovanie prijali návrh, aby cieľom nadmierneho vyvážania liptovskej bryndze z krajiny, tento potravný článok vyvážať bolo slobodno len s dopravnými poukázkami.

Nové dvojkorunové banknoty. Rakúsko-uhorská banka 9. júla pustila do obchodu nové, 1. marca roku 1917. datované dvojkorunové banknoty.

Z talianskeho zajatia domov. Z talianska 23. júna večer prišla prvá doprava zamenených invalidov, ktorá pozostávala z 24 dôstojníkov. Súčasne s touto dopravou aj z Ruska prišlo 16 invalidných vojakov. Z dôstojníkov, ktorí sa vrátili z Talianska, 11 bolo vlastne v srbskom zajatí, ale Srbi, keď cúvali, pojali ich so sebou až do Durazza a odtiaľ ich Taliani odviezli do Calci pri Pize.

Odsúdený vojenský lekár. Z Prešporoku píšú: Prešporský honvédský vojenský súd pre prečin oslobodenia od vojenčiny vojenského lekára dr. Jakuba Lehnera (žid) pozbavil rangu plukového lekára a lekárskeho diplomu a odsúdil ho na jeden rok do ťažkého žalára.

Zoltánová Zmeškálová z oravského Leštína pre pohorelcev v Gyöngyösi obetovala 500 kor. a jablonská farnosť 336 korún.

Narukovaly zvony. Z 33 obcí Spišskej Magury pred týždňom vzali zvony na válečné ciele, v každej obci nechali len po jednom zvone. Počas celej válečnej doby ešte nebola taká všeobecne smutná nálada, ako pri narukovaní zvonov. Nábožný ľud s hlasitým plačom a bozkom ľúčil sa so svojimi milými zvonmi, ktoré ovenčené pustil na válečnú cestu. V niektorých obciach slávnostne odprevádzali zvony.

Požiar. Zo Zvolena píšú, že obec Kozelnik, ktorá leží pri železničnej čiare Garamberzence—Selmechánya, okrem krčmy a mlyna, celá zhorela.

Vo zvolenskej stolici vystavil majú hornovidielcke sanatorium, t. j. liečivý ústav pre nemocných na pľúca. Bude to sanatorium strednej triedy.

Po roku ozval sa zo zajatia. Od spišsko-richvaldského mládenca Jána Palubjaka, štandového vojaka košického 9. honv. peš. pluku, ktorý pred rokom bol zmiznul na ruskom bojišti a od vtedy nebolo o ňom

chýru, 19. mája prišla prvá karotka z ruského válečného zajatia (Nowgorod), datovaná 16. februára.

Ja Anna Csillag

s mojimi 185 cm. obrovskej dĺžky **LOREY VLASMI**, ktoré som dosiahla 14 mesačným upotrebovaním vlastného vynálezu masti. Toto je jediný osvedčený prostriedok proti prchnutiu ku podporovaniu rastenia a posilneniu pody vlasov. — Pri mužských v krátkom čase pôsobí rastenie hustej brady, vlasom a brade dodá prirodzeného lesku a ľahkej ohybnosti a do najvyššieho veku chráni pred časným osedivením

Cena teglika: 6, 10 a 15 kor.

Poštové zásielky vybavujú sa každodenne, pri voprednom zaslaní obnosu alebo s poštovou dobierkou, do všetkých krajov sveta bezprostredne z dielne, kam všetky objednávania upraviť treba.

ANNA CSILLAG, Viedeň,
Kohlmarkt 20.

Na žalúdok chorým

nevyhnutne potrebným liekom je

Jágerská voda,

ktorú od 150 rokov dorábajú **jágerskí milosrdní bratia**. K dostaniu je v každej lekárni, cieľu najprimeranejšie je ale objednať si ju v

Lekárni milosrdných bratov v Jágri (Eger).

Malá fľaška 80 halierov. Stredná fľaška 2 koruny 20 halierov. Veľká fľaška 4 koruny 40 halierov. Menej ako v hodnote 3 koruny neposielame po pošte.

Varujme sa napodobení.

**Dobré nástroje k holeniu
a strihaniu vlasov.**

1a. Britvy zo striebornej ocele K 4, 5, 6. Zabezpečujúce nástroje ky holeniu niklované K 4, 5. «Perfekt» znám k so 6 nožmi K 16, 22. Dvojitého rezu náhradné nože tucet po kor. 5, 6. 1a. nástroj k strihaniu vlasov K 12, 15. Zámerna povolená alebo návrat peňazi. Zasielame s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlaní peňazi. Zasiela cis. a král. dvorný zásielca

Hanns Konrad
vývozný a tovar zasielajúci dom Brúx číslo 1547 (Čechy) Hlavný cenník zdarma a franko.

**Válečné náručné
hodinky**

presne regulované a
vyprobované

Niklové alebo ocelové K 25, 30. S rádium svietiacim číselníkom K 30, 35, 40. Strieborné náručné hodinky K 50, 60. 14 kar. zlaté náručné hodinky K 130, 160. 3 rokov záruka na písme. Zasielanie s poštovou dobierkou. Zámerna povolená alebo návrat peňazi.

Prvá dielňa na hodiny
Hanns Konrad
cis. a král. dvorný zásielca Brúx číslo 1546 (Čechy). Hlavný cenník zdarma a franko.

NAJDOKONÁLEJŠÍ MLYNEK!

Ktorým bár aj dieťa, pripraveným na ňom strvjom, každého druhu o'lie somleť môže na kašu a najfajnejšiu múku. Obrovskej schopnosti roboty.

**Bezodkladne k lifrovaniu.
Cena K. 110.**

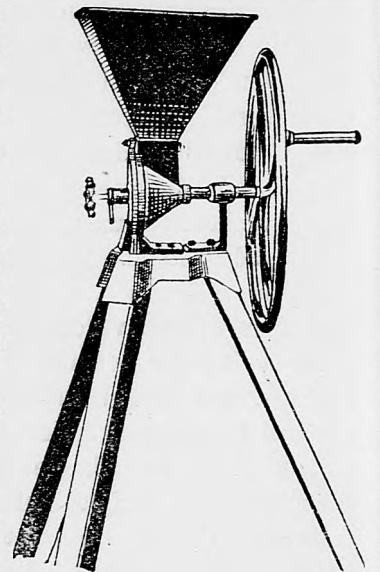
Tenistý stroj k prípraveniu na stól alebo postavec bez nôh **K 85**, menší k domácejmu upotrebeniu **K 55**. Objednania prosíme na poštovej poukázke a zaslať treba aj **10.— K** závdavok.

K odporúčaniu mlynky bezodkladne objednať, ho v jaseňi znovu zasekne premávka.

Výlučná adresa objednania:

PAVEL SOHR

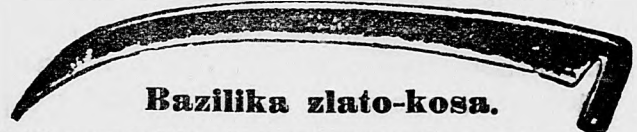
fabričný sklad ocelového tovaru
Somoğyszil 35.

Železničnú stanicu objednávateľa treba udat.

53 rokov v obchode, vyskúmane dobrá osada na kosy.

Nikto nikdy nemal lepšej kosa, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú ostriu zlatú kosu, za ktorú nás požeňovať bude. Tieto kosa už od 53 rokov rozposielame najväčším pántvam a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosa» s poštovou dobierkou:

60	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
Cena 1 kosa	3.90	4.—	4.20	4.40	4.60	4.80	5.—	5.20 5.40 kor.

1 kusa karborundum osielky medzi jestvu'ucimi najlepšej, cena 1.10 korún. Sberateľom kós ku zvláštne mu povšimnutiu: Pri každej kúpe 10 kusov, 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 5 kusov alebo pri inom poštovom objednaní vo výške 20 korún, poštové porto my platíme. Niže tohoto obnosu, 1.50 korún obrnásajúce poštové porto platí kupec. K odporúčaniu je čím skorej objednať si kosa, bo pozdejšie soľva budú k dostaniu. Obrázkový náš cenník na žiadost posielame zdarma. K dostaniu u: **Jozef Marosi a Syna Esztergom, 15.** číslo. 53-ročná osada na kosa a veľký obchodný dom.